

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Віткова О.С.

студент;

Маланчук Т.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Сумський державний університет*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ УМОВ ДОГОВОРУ ФРАНЧАЙЗИНГУ

Сфера ринкових відносин представлена багатьма видами прибуткової діяльності. Кожен з них провадиться на договірних основах між сторонами, які мають свої особливості залежно від сфери діяльності суб'єкта. На сьогодні досить популярними та одними з найбільш прибуткових є франшизи. Проте, в Україні правове регулювання договорів франчайзингу не передбачене жодним нормативно-правовим актом, що призводить до виникнення певних проблем як під час укладання так і виконання даного виду договорів.

Ще з 2001 року і до сьогодні існує лише проект Закону України (далі – Проект) «Про франчайзинг», відповідно до статті 1 якого франчайзинг – підприємницька діяльність, за якою на договірній основі одна сторона (правоволоділець) зобов'язується передати іншій стороні (користувачеві) за винагороду на визначений строк або без такого комплекс виключних прав на використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, послуг, технологічного процесу і (або) спеціалізованого обладнання, ноу-хау, комерційної інформації, що охороняється законом, а також інших передбачених договором об'єктів виключних прав [1].

Сукупність умов договору, погоджених між сторонами, становить зміст договору. Традиційно в літературі розрізняють істотні, звичайні й випадкові умови договору. Істотними умовами договору є умови, без погодження яких договір взагалі не вважається укладеним. Істотні умови договору визначаються в законі, разом з тим ними можуть стати будь-які умови, на погодженні яких наполягає та чи інша сторона [2].

Істотними умовами договору франчайзингу є предмет і ціна (винагорода). Особливістю предмета договору є те, що він являє собою комплекс виключних прав, які необхідні для використання в певній сфері підприємницької діяльності. Беручи до уваги особливий характер предмета договору, необхідно також вказати ціну. Однак на практиці винагорода частіше за все складається з двох частин: плати за приєднання до фірмової мережі правоволодільца та наступних періодичних платежів (що визначаються за твердою шкалою або в процентах прибутку). Строк не є суттєвою умовою договору франчайзингу, тому що цей договір може бути строковий або безстроковий [3].

Також у договорі франчайзингу, з урахуванням норм Цивільного та Господарського кодексів, зазначаються обов'язки франчайзера та франчайзі, підстави зміни та припинення договору.

Серед обов'язків франчайзера зазначається надання франчайзі постійного технічного та консультативного сприяння, включаючи сприяння у навчанні та підвищенні кваліфікації працівників [4]. При цьому відсутня система виконання даного обов'язку, та відсутня система контролю з боку франчайзі за якістю такого технічного забезпечення. Часто виникають проблеми щодо виконання цього обов'язку при відмові з боку франчайзі прийняти таку допомогу, оскільки франчайзі не зобов'язаний приймати таку допомогу.

Ще однією умовою, з виконанням якої можуть виникнути проблеми, є обов'язок франчайзі підтримувати відповідність якості продукції, яку вони виробляють, якості продукції, яку виробляє франчайзер. Такі проблеми, можуть виникати як через якість обладнання, так і через халатність працівників.

Підставами для припинення договору франчайзингу, який укладений на певний строк визначається припинення права франчайзера на торговельну марку чи інше позначення, визначене в договорі, без його заміни аналогічним правом або оголошення франчайзера або франчайзі неплатоспроможним (банкрутом) [5]. При цьому можуть виникнути проблеми у разі появи бажання обох сторін припинити укладений між ними договір, оскільки такої підстави законами не передбачено.

Отже, підводячи підсумки, можна зробити висновок, що під час виконання умов договору франчайзингу може виникнути безліч проблем, порядок врегулювання яких прямо не передбачений законодавством України. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне розробити і прийняти спеціальне законодавство щодо регулювання відносин франчайзингу, положення якого будуть покривати прогалини щодо вирішення проблем, які виникають під час виконання умов даного виду договорів.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону України «Про франчайзинг» від 08.11.2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?skl=4&pf3516=8241. – Заголовок з екрану.
2. Цивільне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 973 с.
3. Цивільне право. Особлива частина: підручник, 3-є вид., пероб. і доп. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 1176 с.
4. Цивільний кодекс України від 19.07.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Заголовок з екрану.
5. Господарський кодекс України від 19.07.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Заголовок з екрану.